N. Nosov

निकोलाई नोसोव

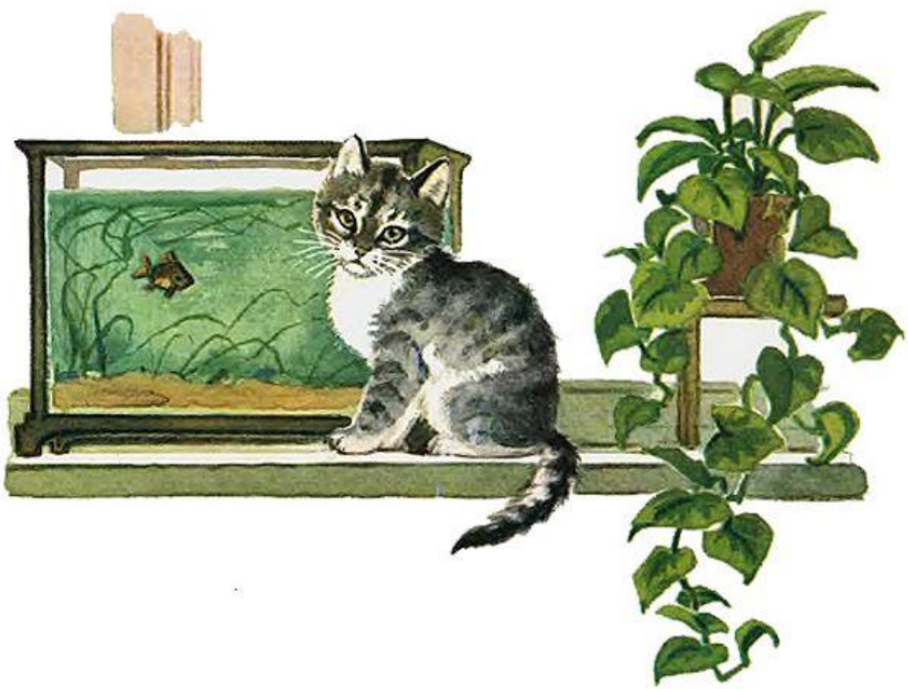
THE CRUCIAN CARP

कार्प मासा

चित्र: एल. ग्लैडनेओवा   मराठी: अश्विनी बर्वे

विटालिकच्या आईने त्याला कार्प मासा आणि तो ठेवण्यासाठी एक लहान माशाची पेटी भेट दिली. तो एक सुंदर छोटा मासा होता. तो मिळाल्यानंतर प्रथम विटालिक खूप उत्साहित झाला. त्याने दररोज त्याला खायला दिले आणि माशाच्या पेटीतले पाणी नियमितपणे बदलले. पण काही काळानंतर त्याचा त्यातला रस कमी झाला आणि काही वेळा तो माशांना खायला घालायला विसरला. विटालिककडे मर्झिक नावाचे मांजरीचे पिल्लू देखील होते. मांजरीच्या पिल्लाचे मोठे हिरवे डोळे आणि तपकिरी केसाळ फर होते. मर्जिकला माशाच्या पेटीतले मासे पोहताना पाहणे खूप आवडत असे. ते कार्प माशाकडे डोळे लावून माशाच्या पेटीजवळ बसायचे.

विटालिकच्या आईने त्याला सांगितले की, "तू मर्जिकवर लक्ष ठेवणं चांगलं, नाहीतर ती कधीतरी तुझा मासा खाईल."

"नाही, ती असे करणार नाही," विटालिक म्हणाला. "ती असे करणार नाही याची मी खात्री करून घेईन."

एके दिवशी त्याची आई बाहेर असताना विटालिकचा मित्र सेरियोझा त्याला भेटायला आला. जेव्हा त्याने मासा पाहिला तेव्हा तो म्हणाला: "तुझ्याकडे एक छान कार्प आहे. जर तुला हवी असेल तर मी तुला त्या बदल्यात एक शिट्टी देऊ शकतो."

"मी शिट्टी वाजवून काय करू?" विटालिक म्हणाला. "मला वाटतं मासा शिट्टीपेक्षा खूप चांगला आहे."

"नाही, तसं नाहीये. तुम्ही शिट्टी वाजवू शकता, पण माशाशी काही करता येत नाही?"

"तुम्ही माशाच्या पेटीत मासे पोहताना पाहू शकता. आणि हे शिट्टी वाजवण्यापेक्षा खूप मजेदार आहे."

"बघ बाबा," सर्योझा म्हणाला. "याशिवाय, तुझे मांजर तो मासा कधीही खाऊ शकते आणि मग तुझ्याकडे शिट्टी किंवा मासाही राहणार नाही. पण मांजर माझी शिट्टी खाणार नाही, कारण शिट्टी लोखंडाची आहे."

"हे बघ, माझ्या आईला गोष्टींची देवाणघेवाण करायला आवडत नाही. मला शिट्टी हवी असेल तर आई माझ्यासाठी नक्कीच विकत घेईल."

“पण त्यांना अशी शिट्टी कुठेही सापडणार नाही,” सेरियोझा म्हणाला. "तुम्ही ही शिट्टी कोणत्याही दुकानात विकत घेऊ शकत नाही. ही खरी सैनिकाची शिट्टी आहे. जेव्हा मी माझ्या अंगणात जाऊन शिट्टी वाजवतो तेव्हा प्रत्येकाला वाटते की मी सैनिक आहे.“ सेरियोझाने खिशातून एक शिट्टी काढली आणि त्याने ती जोरात वाजवली.

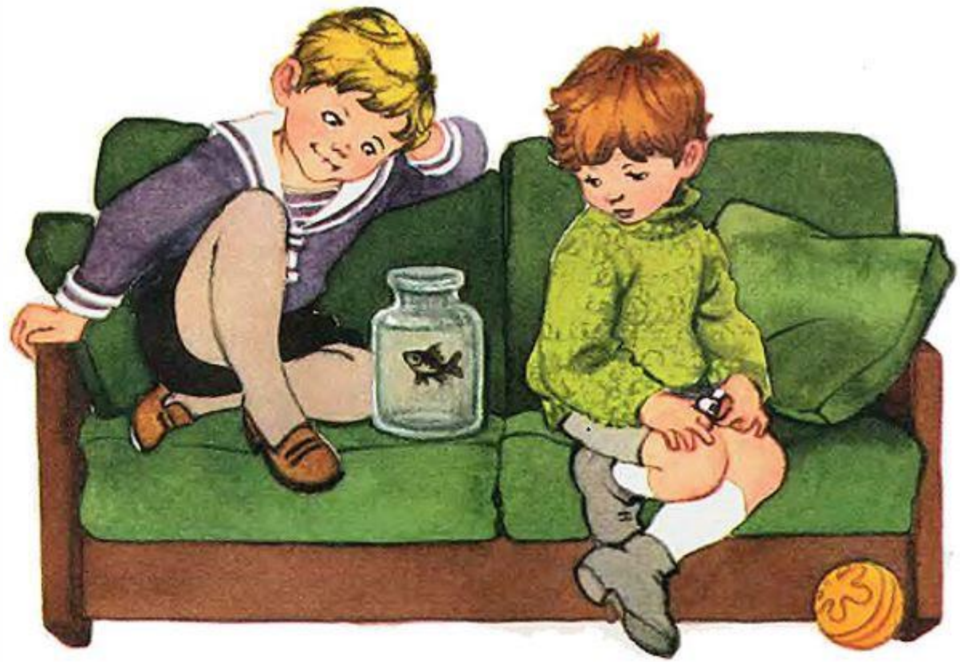
“मला एकदा वाजवू दे,” विटालिकने त्याला विनवणी केली. त्याने शिट्टी घेतली आणि वाजवली. शिट्टीने इतका मोठा आवाज केला की ते ऐकून विटालिक मंत्रमुग्ध झाला. आता विटालिकला ती शिट्टी स्वत:कडे ठेवायची होती, पण त्याचवेळी त्याला मासेही द्यायचे नव्हते.

"मी तुझ्यासोबत अदलाबदल केली तर तू तो मासा कुठे ठेवशील? तुझ्याकडे माशाची पेटी नाही.“

"मी काचेच्या बरणीत ठेवतो. आमच्या घरी जॅमची एक मोठी बरणी आहे.“

“ठीक आहे, तू माझा मासा घे,” शेवटी हार मानत विटालिक म्हणाला. त्याला माशाच्या पेटीतून मासा बाहेर काढताना खूप त्रास झाला. त्याच्या हातातून मासा निसटत राहिला. शेवटी, फरशीवर सगळीकडे पाणी सांडल्यानंतर, सेरियोझाला मासा पकडण्यात यश आले. या प्रक्रियेत त्याने त्याच्या बाह्या कोपरापर्यंत ओल्या झाल्या.

"मला मासा सापडला!" तो ओरडला. "आता तू पटकन माझ्यासाठी एक कप पाणी आण."

विटालिकने पाण्याने भरलेला एक कप आणला आणि मग सेरियोझाने त्यात मासा ठेवला. त्यानंतर दोन्ही मित्र सरियोझाच्या घरी गेले. जाम-जार सरियाझा म्हणाला तितका मोठा नव्हता. माशाच्या पेटीच्या तुलनेत या बरणीत माशांसाठी फारच कमी जागा होती. पोरं बरणीत पोहत असलेला मासा बघत उभी राहिली. सेरियोझा खूप आनंदी होता, परंतु विटालिक थोडासा दुःखी होता. मासा देऊन टाकल्याचा त्याला पश्चाताप झाला. आणि सर्वात महत्त्वाचे म्हणजे, तो त्याच्या आईला सांगण्यास घाबरत होता की त्याने शिट्टीच्या बदल्यात आपला मासा दिला.

“कदाचित मासे कुठे गेले हे आईला कळणार नाही," घरी जाताना त्याने विचार केला.

पण घरी येताच त्याच्या आईने विचारले: "तुझा मासा कुठे आहे?“

विटालिकला काय बोलावे ते कळेना.

"मुर्झिकने त्याला खाल्ले का?“

"मला माहित नाही," विटालिक बडबडला."बघ," त्याची आई म्हणाली. "सगळे बाहेर जाईपर्यंत मांजराने वाट पाहिली असावी. मग त्याने माशाच्या पेटीतून पाणी काढून मासा गिळला असावा. आजूबाजूला पसरलेले पाणी पहा! दुष्ट मांजर! कुठे आहे तो? त्याला ताबडतोब शोध.” “मुर्जिक !मुर्जिक!" विटालिक ओरडला, पण मुर्झिक कुठेच दिसत नव्हता.

“त्याने खिडकीतून उडी मारली असावी," त्याची आई म्हणाली. "जा आणि त्याला बाहेर पहा.“ विटालिकने त्याचा कोट घातला आणि बाहेर गेला.

"अरे देवा, आता मी काय करू?" त्याने अतिशय दुःखाने विचार केला. "आता मुर्जिकला माझ्यामुळे शिक्षा होईल.“

तो परत जाऊन त्याच्या आईला सांगणार होता की त्याला मुर्जिक कुठेच सापडला नाही, तेव्हा मुर्जिक स्वतः तळघराकडे जाणाऱ्या उघड्या छिद्रातून बाहेर आला आणि दरवाजाकडे धावला.

“प्रिय मुर्झिक, घरात जाऊ नकोस,” विटालिक म्हणाला. "नाहीतर आई तुला कठोर शिक्षा करेल."

मुर्झिक गुरगुर करत विटालिकच्या पायावर तोंड घासले आणि हळूवारपणे म्यांव केले. "तुला समजत नाही का, मूर्ख मांजर?" विटालिक म्हणाला.

“तू घरात जाऊ नको.“ पण मुर्जिकने त्याचे ऐकले नाही. तिने विटालिककडे प्रेमाने पाहिले, विटालिकच्या पायांवर स्वत: ला घासले आणि हळूवारपणे त्याला तिच्या डोक्याने ढकलले जसे की ती विटालिकला त्वरीत दरवाजा उघडण्याची विनंती करत आहे. विटालिकने तिला दारापासून दूर खेचण्याचा प्रयत्न केला, पण मुर्जिक खंबीरपणे उभा राहिला. विटालिकने पटकन दार उघडले आणि तो स्वतः आत गेला आणि मुर्जिक त्याच्यामागे येण्याआधी त्वरीत दरवाजा बंद केला.

"म्याव!" दाराच्या पलीकडे मुर्जिक ओरडला.विटालिकने डोके बाहेर काढले: "मुर्ख, गप्प बस. आईने ऐकले तर तुला चांगलाच फटका बसेल!“

त्याने मांजर उचलले आणि घराच्या खाली असलेल्या तळघरातल्या छिद्रात परत ढकलायला सुरुवात केली. मुर्जिकने त्याला चारही पंजे लावून प्रतिकार केला. तिला परत तळघरात जायचे नव्हते.

“मूर्ख, तळघरात जा,” विटालिक बडबडला. "आणि तिथेच राहा.“ अखेरीस त्याने मांजरीच्या पिल्लाला छिद्रातून तळघरात ढकलण्यात यश मिळविले, परंतु मांजरीची शेपटी अजूनही चिकटलेली होती. थोडावेळ शेपूट रागाने थरथरत राहिली, मग तीही तळघरात दिसेनाशी झाली. आता विटालिक आनंदी होता: त्याला वाटले की मुर्जिकला समजले आहे की त्याने तळघरात आरामात बसावे. पण पुढच्याच मिनिटाला मुर्जिकने पुन्हा डोके छिद्रातून बाहेर काढले.

“तू कुठे जात आहेस, मूर्ख!" विटालिक कुजबुजला आणि त्याने आपल्या हातांनी छिद्र झाकले.

"मी तुला सांगितलं ना की तू आत्ता घरात जाऊ शकत नाहीस.“

"म्याव!" मुर्जिक ओरडला. विटालिक म्हणाला. "मला सांग प्रिये, आता मी तुझे काय करावे?“

त्याने छिद्र झाकण्यासाठी काहीतरी शोधले. तळघराजवळ जमिनीवर एक वीट पडलेली होती. विटालिकने वीट उचलली आणि छिद्रासमोर ठेवली.“बघ,” विटालिक म्हणाला. "आता तू बाहेर जाऊ शकत नाहीस. तू तिथे थोडा वेळ थांब. उद्यापर्यंत आई माशाबद्दल सगळं विसरून जाईल आणि मगच मी तुला बाहेर सोडेन.“

विटालिक पुन्हा घरात गेला आणि त्याने आपल्या आईला सांगितले की त्याला मुर्जिक कुठेही सापडला नाही. "काही हरकत नाही," आई म्हणाली. "ती कधीतरी परत येईल. तिच्या चुकीसाठी मी तिला कधीच माफ करणार नाही.“

त्या दिवशी रात्रीच्या जेवणात विटालिकला खूप वाईट वाटले. त्याला काही खायचे नव्हते. त्याने विचार केला, “मी इथे रात्रीचे जेवण करत आहे आणि गरीब मुर्जिक तिथे अंधारात बसली आहे.”

जेव्हा त्याची आई टेबलावरून उठली, तेव्हा विटालिकने त्याच्या प्लेटमधून मांसाचा तुकडा घेतला, तो आपल्या खिशात लपवला आणि नंतर तळघराकडे धावला. त्याने वीट बाजूला केली आणि हळूवारपणे हाक मारली: “मुर्जिक मुर्जिक!!“ पण मुर्जिकने उत्तर दिले नाही. विटालिकने खाली वाकून छिद्रातून डोकावले, पण खाली इतका अंधार होता की त्याला काहीच दिसत नव्हते.“ मुर्जिक मुर्जिक!” विटालिक पुन्हा ओरडला. "बाहेर ये, माझं चांगलं मांजर! मी तुझ्यासाठी मांसाचा एक छान तुकडा आणला आहे."पण मुर्जिक दिसला नाही."तू येणार नाहीस? ठीक आहे, तू तिथे उपाशी झोपू शकतोस," विटालिक म्हणाला आणि मग तो रागाने घरी गेला.घरी मुर्जिक नसल्यामुळे विटालिकला खूप एकटे वाटू लागले. शिवाय, आईशी खोटे बोलल्यामुळे त्याचे मन जड झाले होते.

विटालिक उदास दिसत असल्याचे आईने पाहिले.

“काही हरकत नाही, तू उदास होऊ नकोस,” आई म्हणाली. "मी तुला दुसरा मासा आणेन.“

"मला आणखी मासे नको आहेत," विटालिक म्हणाला.त्याला संपूर्ण गोष्ट आईला सांगायची होती पण त्याची हिंमत होत नव्हती. म्हणून तो काहीच बोलला नाही. तेवढ्यात खिडकीबाहेर हलकासा आवाज आला, त्यानंतर मोठ्याने "म्याव!“ विटालिकने वर पाहिले. त्याने मुर्जिकला खिडकीच्या चौकटीत उभे असलेले पाहिले. मुर्जिक तळघरातून बाहेर कसा आला?

"अहाहा!" विटालिकची आई ओरडली. "ती बघ बदमाश! इकडे ये, दुष्ट मांजर!"आईने छोटी खिडकी उघडली आणि मर्जिक आत आली. आईने त्याला पकडण्याचा प्रयत्न केला, पण मांजरीला काहीतरी गडबड झाल्याचे जाणवले कारण तिने लगेच टेबलवरून खाली उडी मारली.“अरे, हुशार मांजर,” विटालिकची आई ओरडली. "त्याला माहित आहे की ते दोषी आहे. विटालिक, त्याला पकडण्यात मला मदत कर.“

विटालिक टेबलाखाली रेंगाळला. जेव्हा मुर्जिकने त्याला पाहिले तेव्हा ती लपण्यासाठी सोफ्याखाली धावली. विटालिकला आनंद झाला आणि जरी तो विश्वासूपणे त्याच्या मागे रांगत असला तरी त्याने खूप आवाज केला जेणेकरून मुर्जिकला पळून जाण्याची प्रत्येक संधी मिळेल. मुर्जिकने सोफ्याखाली उडी मारली आणि विटालिकने खोलीभोवती तिचा पाठलाग सुरू केला.

"इतका आवाज करू नकोस," त्याची आई म्हणाली.

"अशा प्रकारे आपण त्याला कधीही पकडू शकणार नाही."

मुर्जिकने खिडकीवर उडी मारली जिथे माशाची रिकामी पेटी होती. ती खिडकीतून परत उडी मारणार होती, पण तिची उडी चुकली आणि ती माशाच्या पेटीत पडली. त्याच क्षणी आईने मांजराची मान धरली.

"आता मी तुला चांगला धडा शिकवीन."

"मम्मी, मम्मी! प्लीज त्याला मारू नकोस!" विटालिक ओरडला आणि मग तो ढसाढसा रडू लागला.

"हे बघ, त्याची दया करू नकोस. बघ, त्या मांजराला माशाची कीव आली नाही ना?"

"मांजराचा दोष नाही, आई."

"मग, हे काय? मग मासे कोणी खाल्ले?"

"मांजर मासे खात नाही."

"मग मासे कोणी खाल्ले?"

"तो आत होता...""काय? तू मासा खाल्लास?"

"नाही, मी मासा खाल्ला नाही. मी... मी शिट्टीच्या बदल्यात मासा दिला."

"कोणाला?"

“यासाठी,” आणि मग विटालिकने खिशातून शिट्टी काढली आणि आईला दाखवली.

"तू खूप खोडकर मुलगा आहेस, तुला लाज वाटली पाहिजे.“

"खरं तर मला ते करायचं नव्हतं, मम्मी. पण सेरियोझा म्हणाला: 'चल अदलाबदल करू,' म्हणून मी केलं.“

"मला म्हणायचे होते की सत्य न बोलल्याबद्दल तुम्हाला स्वतःची लाज वाटली पाहिजे. मी त्याचा दोष मुर्जिकवर ठेवला. इतरांना दोष देणे चांगले आहे का?"

मला भीती होती की तू मला रागावशील.”

"फक्त भ्याड लोकच सत्य सांगायला घाबरतात. जर मी मुर्जिकला शिक्षा दिली असती तर तुला कसं वाटलं असतं?“

"मी असे पुन्हा कधीच करणार नाही.“

"ठीक आहे, वाईट वाटू नकोस. यावेळी मी तुला क्षमा केली आहे, कारण तू तुझी चूक मान्य केली आहेस.“

विटालिकने मुर्जिकला उचलले आणि सुकविण्यासाठी घेऊन गेला. त्याच्या संपूर्ण शरीरावर ओले फर चिकटून राहिल्याने, मुर्जिक मांजरापेक्षा काटेरी हेजहॉगसारखा दिसत होता. मांजर पण बारीक दिसत होते, जणू तिने आठवडाभर जेवलेच नाही. विटालिकला त्याचे खूप वाईट वाटले. त्याने खिशातून मांसाचा तुकडा काढला आणि तो मुर्जिकच्या समोरच्या खुर्चीवर ठेवला. मुर्जिकने ते मोठ्या चवीने खाल्ले आणि मग सुकविण्यासाठी खुर्चीवर बसले. थोड्या वेळाने, मांजर विटालिकच्या मांडीवर चढली, एका चेंडूसारखी बसली. आणि जोरात गुरगुर करू लागली. मांजराच्या गुरगुरण्याचा आवाज ऐकून विटालिकला खूप आनंद झाला. कारण त्यांच्याशिवाय घरात कोणी नव्हते.